

گفتگوی گزارشگران با بهرام رحمانی درباره چگونگی برگزاری مرحله نخست دادگاه جمهوری اسلامی در لندن

این کارزار به مدت طولانی پنج ساله درباره اهداف و جهت گیری هایش سخن گفته و نوشته است. این اهداف و جهت گیری ها در سایت رسمی آن در دسترس همگان است. بنابراین، سئوالی که نه از منتقدین، بلکه از افترا زندگان آن وجود دارد این است که آیا شما در این پنج سال در غار زندگی می کردید و دسترسی به اسناد و مباحث و موقعیت گردانندگان و دست اندرکاران آن نداشتید؟ چرا یک دفعه فیل تان یاد هندوستان می کند به طوری که به سرعت برق و باد یک طرفه به قاضی می روید و به همین سرعت نیز برمی گردید و حکم صادر می کنید؟ و مطلقاً نیز حق را به خودتان می دهید؟! این چه منطقی است؟ چه کسی شما را جدی می گیرد؟

.....
گفتگو با بهرام رحمانی در رابطه با «کارزار مردمی ایران تریبونال»، که در بین روزهای ۱۸ تا ۲۲ ژوئن ۲۰۱۲ - ۲۹ خرداد تا دوم تیر ماه ۱۳۹۱)، در مرکز حقوق بشر سازمان عفو بین الملل لندن، برگزار گردید.

بهروز سورن: بهرام رحمانی گرامی سلام و سپاس از این که در این گفتگو شرکت می کنید.

بهرام رحمانی: بهروز عزیز با درود و سپاس متقابل. من هم از شما ممنونم.

چگونه و چرا در این نشست پنج روزه شرکت کردید؟

سؤال جالبی است. من و تعدادی از نزدیکان و هم چنین رفقای زندانی سیاسی سابق و یا به عنوان شاهد از استکهلم به این اجلاس آمده ایم.

در آغاز، من هم یکی از اولین کسانی بودم که برای سازمان دهی این کارزار دعوت شده بودم. اما به دلیل مشغله های دیگر، نخواستم فقط حضور فیزیکی در این کارزار مهم داشته باشم از این رو، در آن شرکت نکردم. اما از همان ابتدای کار تریبونال، اسناد و مباحث آن را به طور مرتب دریافت می کردم و در واقع عملاً مکانیزم دخالت در آن را نیز داشتم. هر موقع هم بحثی شده و فرصتی چه خصوصی و چه عمومی پیش آمده است از این تریبونال حمایت کرده ام. چون که مبارزه علیه حکومت جهل و جنایت و ترور اسلامی، تک بعدی و یا مربوط به یک حزب و گرایش نیست و زوایای مختلفی دارد که از به هم پیوستن آن ها و حرکت شان به صورت پارالل موج عظیم مبارزاتی همه جانبه ای راه می افتد که کمابیش هدف شان و مسیرشان یکی است و آن هم، برانداختن کلیت حکومت اسلامی ایران و برپایی یک جامعه آزاد و برابر و عادلانه و انسانی!

به علاوه ما، به عنوان نیروهای سوسیالیستی و آزادی خواه و عدالت جو و زندانیان سیاسی سابق و خانواده جان باخته گان دست کم در پانزده سال گذشته، تلاش هایی را مبنی بر سازمان دهی تریبونال بین المللی علیه جنایات و وحشی گری های حکومت اسلامی در زندان های ایران، به ویژه در دهه رعب و وحشت و ترور شصت که اوج آن قتل عام چندین هزار زندانی سیاسی در سال 1367 بود، آغاز کرده ایم؛ اما هر بار با موانع مختلفی روبرو شده و از حرکت باز مانده ایم. اما خوشبختانه این بار این حرکت با وجود همه کمبودها و موانع و مشکلاتی که بر سر راهش بود مسیر خود را طی کرد تا این که اولین دادگاه تریبونال بین المللی علیه حکومت اسلامی با حضور بیش از 100 شاهد و زندانی سیاسی سابق و صدها حامی اش با موفقیت برگزار شد.

شما از جمله شرکت کنندگان در کنفرانس مطبوعاتی بودید. این نشست چگونه برگزار شد؟

بلی. ما از فرودگاه مستقیماً به مرکز حقوق بشر عفو بین الملل لندن آمدیم تا کنفرانس مطبوعاتی را از دست ندهیم.

همان طور که از قبل نیز اعلام شده بود یک تیم بین المللی حقوقی، متشکل از سرشناس ترین و مجرب ترین حقوقدانان بین المللی و ایرانی چون پروفیسور جان کوپر، پروفیسور ریچارد فالک، سیر جفری نایس، پروفیسور اریک دیوید، پروفیسور پیام آخوان، دکتر نانسو هورماشیا و دکتر هدایت متین دفتری، این دادگاه مردمی را برگزار کردند و پس از گزارش، به سئوالات روزنامه نگاران و حضار جواب دادند.

آیا در کنفرانس مطبوعاتی به استقلال یا وابستگی تریبونال به جریانی و دولتی، هزینه های آن و این که آیا این تیم بین المللی حقوقی، چقدر دستمزد دریافت می کند، شد؟

بلی، شاید این سؤال را خیلی ها داشته باشند و به دلیل این که سؤال مهمی است شاید به توضیح بیش تری نیز نیاز داشته باشد. آن هم در شرایطی که برخی گرایشات سیاسی ایرانی به دنبال دولت های غربی هستند و حتی سیاست های خود را با سیاست های دولت های غربی و ناتو منطبق می کنند تا در حال حاضر هم از کمک های مالی آن ها برخوردار باشند و هم در آینده شاید با حمایت آن ها چون عراق، افغانستان و لیبی به پست و مقامی برسند چنین سئوالی جدی است. آن ها پشت سر هم در کشورهای مختلف جلسات خود را در پشت درهای بسته و با بند و بست با نمایندگان دست چندم دولت ها برگزار می کنند. آن ها، برای حال و آینده بده و بستان های زیادی با همدیگر دارند. در حالی که تریبونال نه در حال حاضر و نه در آینده، کم ترین نفعی به دولت ها نمی رساند. چرا که تریبونال به لحاظ شکل سازمانی و سازمان دهی و جهت گیری های سیاسی و اجتماعی نمی تواند خواست ها و منافع دولت های رقیب حکومت اسلامی را تامین کند پس چرا باید به آن کمک مالی کنند؟! تریبونال، یک کمپین مشخص است و اهدافش

به محاکمه کشیدن جنایات حکومت اسلامی در افکار عمومی مردم ایران و جهان است از این رو، تریبونال یک سازمان و یا یک حزب سیاسی نیست که بتواند در راستای اهداف رقبای حکومت اسلامی و یا حتی جناح بندی های حکومت اسلامی حرکت کند. البته منظور این است که سازمان و احزاب در راستای منافع دولت ها و جناح بندی حکومت اسلامی حرکت می کنند. برخی از این افراد، احزاب و سازمانهای راست و ناسیونالیست ایرانی که از حوصله این بحث خارج است همواره در راستای منافع دولت های غربی در حرکتند تا از این طریق، به نان و نوایی و قدرتی برسند. این نوع سازمان ها و احزاب نه تنها کمکی به مبارزه بر حق و عادلانه مردم ایران نمی رسانند، بلکه به ضررش نیز گام برمی دارند.

اتفاقا یکی از رسانه های فارسی زبان چنین سئوالی کرد و جواب صریح آقای پروفیسور جان کوپر، این بود که ما هیچ دستمزدی دریافت نمی کنیم و داوطلبانه و آزادانه شرکت کرده ایم. این تریبونال از هیچ سازمانی و دولتی کمک مالی و یا معنوی دریافت نکرده است و نباید هم بکند.

هم چنین تمام اعضای هیات تحقیق و ژوری، دادستان و گروه گردآورنده اسناد و شواهد، همه سازمان دهندگان این کارزار، داوطلبانه و آزاد در آن شرکت کرده اند و وکلا و بسیاری از شرکت کنندگان که از کشورهای مختلف آمده اند آزاده تمام هزینه های شرکت در کارزار را خود پرداخته اند. البته هزینه سفر و هتل برخی را که خود امکان تامین آن را نداشته اند تریبونال پرداخت کرده اند. این بخش از هزینه ها را نیز برخی از بازماندگان و خانواده های قربانیان و جان باختگان دهه 60، از طریق وام های بانکی و قرض و از طریق کمک های مالی دوستان و آشنایان و یا با برگزاری مراسم و جشن هایی تامین کرده اند. گزارشات مالی و هزینه ها در طول همه این سال ها از طریق سایت ایران تریبونال انتشار یافته است و مسئولین و فعالین این کارزار، هر دو هفته یک بار گزارشات منظم به اعضا داده اند. بنابراین، همه چیز آشکار و روشن است و از نظر من در مورد مساله

مالی و استقلال تریبونال هیچ شک و شبه ای وجود ندارد. دست اندرکاران و فعالین و مسئولان این کارزار، همه با صدای بلند اعلام کرده اند که هرگز کمک دولتی دریافت نکرده اند و بر استقلال این کارزار پافشاری می کنند. حضور فعال بسیاری از فعالین سیاسی و اجتماعی وابسته به سازمان ها و احزاب مختلف و یا کسانی که وابستگی تشکیلاتی ندارند و هم چنین حضور فعال و صمیمانه بازماندگان کشتارهای دهه 60 و خانواده های قربانیان، خود به سادگی استقلال تریبونال را به نمایش می گذارد و نیازی به استدلال بیش تر ندارد. به علاوه اگر طبیعتاً سازمانی و نهادی و دولتی پشت این کارزار بود خیلی زودتر برگزار می شد و پنج سال طول نمی کشید.

شما در کلیت این نشست حضور داشتید، کیفیت برگزاری این جلسات را چگونه یافتید؟

بینید هر نشستی دو وجه درونی و بیرونی دارد. وجه درونی آن، مرتب و منظم برگزار کردن، تعیین جلسه به موقع آغاز و به موقع نیز خاتمه یابد؛ زمان بندی استراحت دقیق باشد؛ اداره جلسه بدون استرس و فشار باشد؛ روابط و مناسبات سازمان دهندگان و گردانندگان نشست با شرکت کنندگان صمیمانه و صادقانه باشد و کشمکشی به وجود نیاید و نهایتاً از فرسودگی و خستگی حضار جلوگیری شود بنابراین، وجه درونی جلسه خوب و دقیق سازمان دهی شده است.

وجه بیرونی آن، نسبت به اهدافی که در پیش روی خود گذاشته بسیار حائز اهمیت است. یعنی یک هدف مهم تریبونال این است که افکار عمومی را متوجه انواع جنایات و وحشی گری های حکومت اسلامی در زندان ها نماید. هنگامی که می بینیم این تریبونال موفق شده است رسانه های فارسی زبان بین المللی چون بی بی سی، تلویزیون آمریکا، تلویزیون سوئد، بی بی سی انگلیسی، الجزیره و...، هم چنین رادیوهایی چون رادیو فردا، رادیو بی بی سی، زمانه، فرانسه و دویچه وله و هم چنین بسیاری از سایت های اینترنتی ایران از جمله سایت شما و دیگر رسانه های اپوزیسیون ایرانی را به پای اجلاس خود

بکشاند و یک بار دیگر مردم ایران و جهان، ابعاد و زوایای مختلف وحشی گری های حکومت اسلامی را مستقیماً از زبان شهود و زندانیان سیاسی سابق و سخن گویان تریبونال بشنوند، روشن است که جنبه بیرونی این نشست نیز به خوبی تامین شده است.

در یک کلام میلیون ها ایرانی و مردم جهان، از طریق رسانه های مختلف از مضمون و محتوا و مباحث تریبونال ایران با خبر شدند و حتی بسیاری از آن ها در نزد وجدان انسانی خود، با مبارزات زنان، کارگران، دانش جویان، جوانان، روزنامه نگاران، نویسندگان، هنرمندان و مردم آزاده ایران اعلام همبستگی معنوی کردند.

آیا این شهادت ها به نظر شخص شما استنادی بودند؟

بلی بودند. حتی از فضای سنگینی که به دلیل بیان خاطرات زندانیان سیاسی سابق و شاهدان می توان به سادگی درک کرد که چه تاثیری در هیات حقیقت یاب داشت. ما بیش از سه دهه است که در دور و بر خودمان، و هم از طریق نشست ها، رسانه ها، کتاب ها، خاطرات، مقالات و مصاحبه های رادیویی و تلویزیونی، همواره جنایات و وحشی گری های حکومت اسلامی در زندان را می بینیم و می شنویم اما با وجود این هم چنان که خود شما شاهد بودید باز هم نمی توانستیم جلو سرازیر شدن اشک هایمان را بگیریم و با تمام وجود منقلب نگردیم.

کدام شهادت ها از دید شما موثر تر واقع شد؟

از نظر من چه خانواده های جان باختگان که به عنوان شاهد سخن گفتند و چه زندانیان سیاسی سابق که مستقیماً آن چه بر سرشان آمده بود و یا مستقیماً در زندان ها مشاهده کرده بودند، هر دو موثر بودند.

آیا روند برگزاری این دادگاه مطابق با انتظارات شما بود؟

حقیقتاً بود.

آیا نقدی به هیئت برگزار کننده دارید؟

من شخصا نقد آن چنانی ندارم. اما طبیعی ست که نقدهایی وجود داشته باشد. کمبودهایی وجود داشت که از نظر من طبیعی بودند. هر حرکت بزرگ، گاهی معایب بزرگی نیز دارد. اما من نقد جدی به این حرکت مهم ندارم.

برخی از افراد و جریان های سیاسی انتقادات تیز و تندی به برگزارکنندگان و جریانات حامی آن ها کرده اند. ارزیابی شما از این خرده گیری ها چیست؟

من به تجربه، همواره نقدهای صمیمانه و دوستانه را بیش تر موثر دیده ام تا امر و نهی کردن های به اصطلاح تند و تیز و غیرمسئولانه. بخصوص برخی ادعاهایی کرده اند و مسایلی را به تریبونال نسبت داده اند که در این پنج سال فعالیت تریبونال، حتی چند روز قبل از آن نیز وجود نداشت. خود این مساله و زمان برای هرگونه نقدی تعیین کننده است. کسی چنین نقدهایی را جدی نمی گیرد حتی اگر هم در آن حقیقتی نهفته باشد. گیرم یکی از حقوقدانهای این تریبونال سابقه خوبی هم نداشته باشد اما اگر امروز ایشان همراه با دیگران در یک اقدام جدی شرکت می کند باید او را پس زد؟ ان هم در شرایطی که هیچ کدام از وکلا، غیر از این که به وظایف حقوقی خود عمل کنند و پرونده جنایات حکومت اسلامی را به دادگاه لاهه ببرند نقش دیگری در اهداف سیاسی این کارزار ندارند. این کارزار به مدت طولانی پنج ساله درباره اهداف و جهت گیری هایش سخن گفته و نوشته است. این اهداف و جهت گیری ها در سایت رسمی آن در دسترس همگان است. بنابراین، سئوالی که نه از منتقدین، بلکه از افترا زندگان آن وجود دارد این است که آیا شما در این پنج سال در غار زندگی می کردید و دسترسی به اسناد و مباحث و موقعیت گردانندگان و دست اندرکاران آن نداشتید؟ چرا یک دفعه فیل تان یاد هندوستان می کند به طوری که به سرعت برق و باد یک طرفه به قاضی می روید و به همین سرعت نیز برمی گردید و حکم صادر می کنید؟ و مطلقا نیز حق را به خودتان می دهید؟! این چه منطقی است؟ چه کسی شما را جدی می گیرد؟

در هر صورت امیدوارم این نوع تهمت زنی ها و برخوردهای ناروا و تنگ نظری و سکتاریسم و یا حتی بی تفاوتی مانند به سرنوشت و آینده این تریبونال، جای خود را به برخوردهای سالم و صمیمانه و فعال دهد تا بتوانیم در مسیر حرکت مشترک مان هم تریبونال را تقویت کنیم و هم در فضایی دوستانه کمبودها و نقایص آن را نیز مورد نقد قرار دهیم و بر طرف نماییم.

آیا باز هم در برنامه هایی از این نوع (افشاگری درباره جنایات رژیم در دهه شصت) شرکت خواهید کرد؟

بلی قطعاً. اما با آگاهی از مواضع و اهداف آن. مواضع و اهدافی که مبارزه بر حق و عالانه مردم ایران را تقویت کند. گرایشات و کسانی که در برنامه های خود، در مقابل جناحی از حکومت اسلامی، از جناح دیگر آن حمایت مستقیم و غیرمستقیم می کنند و یا نشست هایی که سازمان ها و نهادها و دولت ها در رقابت با حکومت اسلامی ایران و در راستای منافع اقتصادی و سیاسی شان برگزار می کنند نه تنها نباید شرکت کرد، بلکه باید آن ها را افشا نمود. برای مثال، کسانی که خودشان را فعال حقوق بشر ایرانی می نامند اما دیروز طرفدار حمله «انسان دوستان به لیبی» و هم اکنون به سوریه و ایران هستند در حقیقت دشمن حقوق بشرند نه مدافع آن!

آیا این برنامه پنج روزه و شهادت ده ها قربانی دهه شصت گامی بلند به سوی محکومیت رژیم جمهوری اسلامی در دادگاه لاهه خواهد بود.

امیدوارم چنین باشد. اما در هر سطحی هم این گام برداشته شود به نفع جنبش آزادی خواهانه و عدالت خواهانه و برابری طلبانه جامعه ماست و خاری ست که در چشم کلیت حکومت اسلامی، فرو می رود!

آیا پیامی برای خوانندگان این سطور دارید؟

محکم تر و جدی تر و قاطع تر از گذشته از «کارزار مردمی ایران تریبونال»، حمایت مادی و معنوی کنیم.

شایان ذکر است که مرحله دوم این تریبونال، به مدت سه روز از ۲۵ تا ۲۷ اکتبر ۲۰۱۲، در شهر لاهه برگزار خواهد شد. امیدوارم، دوستان و رفقای بیش تری را در این نشست ملاقات کنیم.

با تشکر از شما

من هم از شما تشکر می کنم.

بهر روز سورن

گزارشگران

2012.24.6

www.gozareshgar.com